

Súd: Najvyšší správny súd SR
Spisová značka: 5Svk/28/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6022200509
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 04. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Petra Príbelská
ECLI: ECLI:SK:NSSSR:2024:6022200509.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Petry Príbelskej, PhD., a členov senátu JUDr. Juraja Vališa, LL.M. a Mgr. Petra Macha, PhD. (spravodajca), v právnej veci žalobcu (sťažovateľa): JUDr. C. A., správca so sídlom Stráž 223, 960 01 Zvolen, IČO: 31 819 451, zastúpený: JUDr. Juraj Rybár, advokát, s. r. o., so sídlom: Stráž 223, 960 01 Zvolen, IČO: 47 252 952, proti žalovanej: Generálna prokuratúra Slovenskej republiky, so sídlom: Štúrova 2, 812 85 Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovanej č. Ei 215/22/1000-3 z 11. júla 2022, v konaní o kasačnej sťažnosti žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici, č. k.: 74S/67/2022-75 z 5. apríla 2023, ECLI:SK:KSBB:2023:6022200509.2, takto

rozhodol:

- I. Kasačná sťažnosť sa z a m i e t a .
- II. Účastníkom konania sa právo na náhradu trov kasačného konania n e p r i z n á v a .

odôvodnenie:

I.
Priebeh administratívneho konania

1. Krajská prokuratúra Banská Bystrica (ďalej len „správny orgán“ alebo „krajská prokuratúra“) rozhodnutím č. Ei 9/22/6600-2 zo dňa 07.06.2022 (ďalej len „rozhodnutie prvého stupňa“) podľa § 18 ods. 2 zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o slobode informácií“) nevyhovela žiadosti žalobcu doručenej dňa 02.06.2022, týkajúcej sa prístupenia odpisov uznesení prokurátora, ktorými bolo rozhodnuté o sťažnostiach v trestnom konaní, vedenom vyšetrovateľom Krajského riaditeľstva Policajného zboru v Banskej Bystrici, odbor kriminálnej polície PZ pod ČVS: KRP-15/2-VYS-BB-2021.

2. Rozhodnutie odôvodnila tým, že lustráciou v informačnom systéme prokuratúry bolo zistené, že žalobca požaduje sprístupenie odpisov uznesení prokurátora v trestnej veci vedenej pod sp. zn. 1Kn 389/21/6600 pre podozrenie z obzvlášť závažného zločinu porušenia povinností pri správe cudzieho majetku podľa § 237 ods. 1, ods. 4 písm. a) Trestného zákona, v ktorej dozorový prokurátor

a) uznesením, sp. zn. 1Kn 389/21/6600-8 zo dňa 27.12.2021 podľa § 193 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku zamietol sťažnosť oznamovateľa (poškodeného) podanú proti uzneseniu vyšetrovateľa Odboru kriminálnej polície KR PZ Banská Bystrica zo dňa 22.10.2021, ČVS: KRP-15/2-VYS-BB-2021, ktorým bola podľa § 197 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku odmietnutá vec podozrenia z obzvlášť závažného zločinu porušovania povinností pri správe cudzieho majetku podľa § 237 ods. 1, ods. 4 písm. a) Trestného zákona.

b) uznesením, sp. zn. 1Kn 389/21/6600-9 zo dňa 28.12.2021 podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku zamietol sťažnosť oznamovateľa (poškodeného), podanú proti uzneseniu vyšetrovateľa Odboru kriminálnej polície KR PZ Banská Bystrica zo dňa 22.10.2021, ČVS: KRP-15/2-VYS-BB-2021, ktorým bola podľa § 197 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku odmietnutá vec podozrenia z obzvlášť závažného zločinu porušovania povinností pri správe cudzieho majetku podľa § 237 ods. 1, ods. 4 písm. a) Trestného zákona.

c) uznesením, sp. zn. 1Kn 389/21/6600-24 zo dňa 02.6.2022 podľa § 193 ods. 1 písm. c) zamietol sťažnosť oznamovateľa, podanú proti uzneseniu vyšetrovateľa Odboru kriminálnej polície KR PZ Banská Bystrica zo dňa 22.10.2021, ČVS: KRP-15/2-VYS-BB-2021, ktorým bola podľa § 197 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku odmietnutá vec podozrenia z obzvlášť závažného zločinu porušovania povinností pri správe cudzieho majetku podľa § 237 ods. 1, ods. 4 písm. a) Trestného zákona.

3. V odôvodnení poukázala na § 55m ods. 6 zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre (ďalej „zákon o prokuratúre“), podľa ktorého môže prokuratúra zo závažných dôvodov odmietnuť sprístupnenie informácie podľa odseku 5, ak by sprístupnenie informácie mohlo zmať alebo podstatne sťažiť dosiahnutie účelu trestného stíhania alebo porušiť práva a právom chránené záujmy. Správny orgán uzavrel, že žiadateľovi nie je možné sprístupniť ním požadovanú informáciu - zaslať odpisy právoplatných uznesení prokurátora, pretože týmto by mohlo dôjsť k sťaženiu dosiahnutia účelu trestného konania v inej súvisiacej trestnej veci, vedenej krajskou prokuratúrou, ktoré nebolo doposiaľ skončené.

4. Žalovaná napadnutým rozhodnutím, č. Ei 215/22/1000-3 zo dňa 11. júla 2022 (ďalej „rozhodnutie žalovanej“) zamietla odvolanie žalobcu a rozhodnutie krajskej prokuratúry potvrdila. Rozhodnutie odôvodnila tým, že doplnila dokazovanie podľa § 34 ods. 1 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (ďalej len „Správny poriadok“) o doplňujúce vyjadrenie dozorového prokurátora v trestnej veci, ktorej sa žiadosť o sprístupnenie týka, odôvodňujúce nesprístupnenie informácie. Žalovaná po doplnení dokazovania skonštatovala, že skutkový stav odôvodňoval nevyhovieť žiadosti o sprístupnenie informácie. V prípade výkonu trestnej pôsobnosti prokuratúry je osobitnou právnou úpravou vo vzťahu k § 11 ods. 1 písm. d) zákona o slobode informácií ustanovenie § 55m ods. 1, ods. 5, ods. 6 zákona o prokuratúre. Podľa tohto sa zverejňujú právoplatné uznesenia prokurátora, ktorými sa skončilo trestné stíhanie vedené voči určitej osobe po nadobudnutí právoplatnosti tohto rozhodnutia, a na základe žiadosti o sprístupnenie informácie sa sprístupňujú všetky právoplatné uznesenia prokurátora, vrátane uznesení, ktoré nie sú rozhodnutiami vo veci samej a obžalobný návrh. Prokuratúra je však aj v týchto prípadoch v zmysle § 55m ods. 6 zákona o prokuratúre oprávnená nesprístupniť právoplatné uznesenie prokurátora, ktorým sa skončilo trestné stíhanie, vedené proti určitej osobe, a uznesenie prokurátora, ktoré nie je rozhodnutím vo veci samej, rovnako ako obžalobný návrh, ak by ich zverejnenie a sprístupnenie mohlo zmať a podstatne sťažiť dosiahnutie účelu trestného konania alebo porušiť právo a právom chránený záujem.

5. Žalovaná poukázala na stanovisko dozorového prokurátora, v zmysle ktorého žiadateľ nepožadoval sprístupnenie informácie ako výsledku rozhodovacej činnosti, ale o sprístupnenie uznesenia prokurátora, ktorým bolo rozhodnuté o sťažnostiach. Ide o trestnú vec, súvisiacu s inými trestnými vecami, v ktorej sú v súčasnom štádiu vykonávané vyšetrovacie úkony a preverujú sa skutočnosti rozhodné pre náležité zistenie trestnej zodpovednosti konkrétnych osôb. Preverenie skutkov nie je ukončené a ich zverejnením, hoci aj anonymizovaným, by mohlo dôjsť k sťaženiu alebo zmareniu vyšetrovania, a teda aj účelu trestného konania, ktorým je zistenie a usvedčenie páchatel'a. V požadovaných uzneseniach sa taktiež nachádzajú skutočnosti, podliehajúce povinnosti mlčanlivosti.

II.

Konanie pred správnym súdom

6. Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej „správny súd“) rozsudkom č. k.: 74S/67/2022-75 z 05.04.2023, ECLI:SK:KSBB:2023:6022200509.2 (ďalej „napadnutý rozsudok“) podľa § 190 zákona č. 162/2015 Z. z. Správneho súdneho poriadku (ďalej „SSP“) správnu žalobu žalobcu, ktorou sa domáhala preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovanej, ako nedôvodnú zamietol. Žalobcovi nepriznal náhradu trov konania.

7. Správny súd rozsudok odôvodnil tým, že žalobné námietky založené na nedostatku odôvodnenia sú nedôvodné, pretože žalovaná v odôvodnení rozhodnutia pomenovala rozhodné skutočnosti, naplňujúce

dôvod pre odopretie sprístupnenia požadovanej informácie, ktorým bolo zmarenie alebo sťaženie dosiahnutia účelu trestného konania v súvisiacej neskončenej trestnej veci, a porušenie práv a právom chránených záujmov. Požadované rozhodnutia súviseli s inou trestnou vecou, ktorá je v štádiu vyšetrovania a v predmetnom vyšetrovaní sa vykonávajú vyšetrovacie úkony, preverujú skutočnosti rozhodné pre náležité zistenie prípadnej trestnej zodpovednosti konkrétnych osôb. Preverenie skutkov nie je ukončené a ich zverejnením, čo aj anonymizovaným, by mohlo dôjsť k sťaženiu, resp. k zmareniu účelu trestného konania. V požadovaných uzneseniach sa nachádzajú údaje podliehajúce povinnosti zachovávať mlčanlivosť, a aj po anonymizácii by bolo možné ustáliť osoby, čo by mohlo porušiť ich zákonné práva a oprávnené záujmy, zodpovedajúce zákonnej požiadavke závažnosti dôvodov podľa § 55m ods. 6 zákona o prokuratúre a § 47 ods. 3 správneho poriadku.

8. Žalovaná podľa správneho súdu v odôvodnení rozhodnutia uviedla rozhodné skutočnosti, dostatočne určité, a to vedenie vyšetrovania orgánmi činnými v trestnom konaní vo veci súvisiacej s vecou, z ktorej žalobca žiada sprístupniť rozhodnutia prokurátora o sťažnostiach oznamovateľa a tiež stav vyšetrovaní v štádiu preverovania skutočností rozhodných pre zistenie trestnej zodpovednosti konkrétnych osôb, preverovanie skutkov a vykonávanie vyšetrovacích úkonov za týmto účelom. Považoval za bezvýznamné námietky, že z takéhoto odôvodnenia nemožno preveriť, či skutočne iné trestné konanie prebieha. Povinná osoba lustráciami v registroch zistila, že má požadované informácie k dispozícii, pričom uviedla, o aké rozhodnutia ide, zistila, že prebieha vyšetrovanie v súvisiacej trestnej veci a zistenia doplnila o stanovisko dozorového prokurátora. Žalovaná dôvod odmietnutia videla tiež v skutkových zisteniach o prebiehajúcim vyšetrovaní, v tom, že preverovanie skutkov nie je ukončené a ich zverejnením, aj po anonymizácii, by mohlo dôjsť k sťaženiu alebo zmareniu vyšetrovania, a teda účelu trestného konania, ktorým je zistenie a usvedčenie páchatel'a. Rozhodnutiu žalovanej podľa správneho súdu nechýbajú ani skutkové a ani práve rozhodovacie dôvody.

9. Nemohla obstať tiež žalobná námietka, že ide o meritórne rozhodnutia. Zákon o prokuratúre v ust. § 55m ods. 6 oprávňuje prokuratúru odmietnuť sprístupnenie každého právoplatného uznesenia prokurátora, medzi ktoré patria aj požadované uznesenia. Zákon predpokladá, že môžu existovať závažné dôvody na nesprístupnenie ktoréhokoľvek z právoplatných uznesení prokuratúry. Závažným dôvodom musia byť také skutočnosti, z ktorých vyplýva niektorý z následkov uvedených v § 55m ods. 6 zákona o prokuratúre.

10. K žalobnej námietke o nekonkrétnosti dôvodov odmietnutia sprístupnenia požadovaných uznesení prokurátora správny súd uviedol, že povinnosť zdôvodniť rozhodnutie žalovanej vplynula z § 47 ods. 3 správneho poriadku. Skutočnosť, že žalovaná v odôvodnení neuviedla číselné označenie trestného konania, súvisiaceho s trestnou vecou žalobcu, nemožno vyhodnotiť ako neuvedenie dôvodu, ktorý bol žalovanou vyhodnotený ako závažný, pretože tým dôvodom je prebiehajúce neskončené súvisiace trestné konanie, vykonávané vyšetrovacie úkony a existencia skutočností, podliehajúcich mlčanlivosti, v zmysle stanoviska dozorujúceho prokurátora. Skutočnosť, že konanie nebolo konkretizované, nič nemení na závažnosti dôvodu nesprístupnenia, pretože postačuje, že ide o súvisiace konanie, v ktorom sú skutky v štádiu preverovania. Prokuratúra je viazaná § 11 ods. 1 písm. d) zákona o slobode informácií, podľa ktorého informácie, týkajúce sa rozhodovacej činnosti OČTK s výnimkou informácií poskytovaných podľa § 55m zákona o prokuratúre, obmedzí alebo nesprístupní, ak sa týkajú rozhodovacej činnosti OČTK.

11. Správny súd pokračoval, že preverovanie skutkov a skutočností rozhodných na zistenie trestnej zodpovednosti konkrétnych osôb sa týkajú rozhodovacej činnosti OČTK. Je v súlade s § 11 ods. 1 písm. d) zákona o slobode informácií, keď žalovaná v odôvodnení rozhodnutia bližšie údaje o preverovaných skutkoch, a teda konkrétne údaje preukazujúce, že ide o súvisiace trestné veci neuviedla, resp. uviedla v obmedzenom rozsahu. Pokiaľ by žalovaná takéto informácie žalobcovi poskytla v rámci odôvodnenia napadnutého rozhodnutia, bol by jej postup v rozpore so zákonom o slobode informácií a tiež § 6 Trestného poriadku.

12. Žalobca podľa správneho súdu tvrdené nedostatočné zistenie skutkového stavu nekonkretizoval a skutkovo neodôvodnil. Nesprávne poukázal na výklad § 11 ods. 1 písm. d) zákona o slobode informácií, ktorý však bol s účinnosťou od 1.1.2012 zmenený zákonom č. 220/2011 Z. z. a bola prijatá nová úprava zverejňovania a sprístupňovania rozhodnutí v zákone o prokuratúre.

13. Správny súd pokračoval, že žalobné námietky založené na tvrdení o nespravodlivosti rozhodnutia, v dôsledku ktorého dochádza k znemožneniu a sťaženiu procesnej obrany žalobcu ako správcu úpadcu v civilných konaniach, súvisiacich s konkurzom, poškodzovaniu práv a oprávnených záujmov veriteľov prihlásených pohľadávok v konkurze úpadcu, zbytočným prietahom a poškodzovaniu procesných práv žalobcu v konaní vedenom Ministerstvom spravodlivosti SR pri výkone dohľadu nad činnosťou žalobcu ako správcu a popretie práva na ochranu dobrého mena a povesti nemohli obstáť. Pri posudzovaní zákonnosti rozhodnutia o zamietnutí žiadosti o informácie, ktorých poskytovanie je v zákone o slobode informácií, prípadne v zákone o prokuratúre úplne alebo dočasne vylúčené, nemá žiadny právny význam dôvod, pre ktorý žiadateľ žiada sprístupniť požadovanú informáciu.

14. Správny súd nevyhovel tiež alternatívnemu žalobnému návrhu k návrhu na zrušenie napadnutého rozhodnutia a to, aby správny súd postupom podľa § 193 SSP uložil povinnej osobe požadované informácie sprístupniť, pretože nezistil nezákonnosť napadnutého rozhodnutia. O náhrade trov konania rozhodol podľa § 167 SSP a contrario.

III. Kasačná sťažnosť žalobcu, vyjadrenie žalovanej

15. Žalobca (ďalej „sťažovateľ“) podal proti napadnutému rozsudku kasačnú sťažnosť z dôvodov podľa § 440 ods. 1 písm. f) SSP, a teda že správny súd nesprávnym procesným postupom znemožnil sťažovateľovi, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces a podľa § 440 ods. 1 písm. g) SSP vec nesprávne právne posúdil. Kasačnému súdu navrhol, aby podľa § 462 ods. 2 SSP zmenil napadnutý rozsudok správneho súdu tak, že rozhodnutie žalovanej zruší a vec vráti žalovanej na ďalšie konanie, alternatívne, aby podľa § 462 ods. 1 SSP napadnutý rozsudok správneho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

16. Sťažovateľ sa v kasačnej sťažnosti nestotožnil s názormi správneho súdu a poukázal na § 55m ods. 6 zákona o prokuratúre, v zmysle ktorého odmietnutie sprístupnenia musí byť odôvodnené, čím v zmysle dôvodovej správy je postup tiež preskúmateľný nadriadeným orgánom alebo súdom. Prokuratúra podľa neho musí bližšie vysvetliť, prečo by sprístupnenie takejto informácie mohlo zmariť alebo podstatne sťažiť dosiahnutie účelu trestného stíhania alebo porušiť práva a právom chránené záujmy, nestačí jednoduché konštatovanie, že k niečomu takému by mohlo prísť. Nekonkrétne a všeobecné (až abstraktné tvrdenia bez akýchkoľvek bližších faktov, rozhodne nemožno považovať za súčasť riadneho odôvodnenia, a tieto nemožno považovať za také, ktoré by adresáta presvedčili, že „rozhodnutie správneho orgánu je správne a zákonné“ a správny orgán nemohol dospieť k iným zákonným záverom ako tým, ktoré sú uvedené vo výroku rozhodnutia. Za náležité odôvodnenie podľa neho nemožno považovať také, ktoré je len reprodukciou znenia zákona. Žalovaná údajne nešpecifikovala súvislosť trestného konania s inými trestnými vecami, vo vzťahu ku ktorým odmietla sprístupniť informáciu, a ako by sprístupnenie informácie mohlo sťažiť dosiahnutie účelu v súvisiacej trestnej veci.

17. Správny súd pri konštatovaní o dostatočnom odôvodnení rozhodnutia vychádzal podľa sťažovateľa z nesprávneho právneho posúdenia veci (nesprávna, resp. nedostatočná interpretácia ustanovení o odôvodnení rozhodnutia), pretože rozhodnutie žalovanej nespĺňa atribúty náležitého odôvodnenia podľa § 55m ods. 6 zákona o prokuratúre v spojení s § 47 ods. 3 Správneho poriadku.

18. Sťažovateľ ďalej namietal, že správny súd vôbec neuvádza, či konštatované skutočnosti aj reálne zodpovedajú skutkovému stavu vo veci. Správny súd prevzal argumentáciu žalovanej bez toho, aby túto podrobil prieskumu. Konanie, resp. nekonanie správneho súdu v tomto smere zakladá sťažnostný dôvod podľa § 440 ods. 1 písm. f) SSP.

19. Namietal právny názor správneho súdu, že dôvody nesprístupnenia požadovaných rozhodnutí uvádzané žalovanou (vedenie súvisiaceho trestného konania, skutočnosti podliehajúce povinnosti mlčanlivosti) zodpovedajú požiadavke závažnosti dôvodov podľa § 55m ods. 6 zákona o prokuratúre. Pokiaľ správny súd argumentáciu o nesprístupnení hodnotil ako zodpovedajúcu zákonnej požiadavke zákonnosti závažnosti dôvodov podľa § 55m ods. 6 zákona o prokuratúre, rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci.

20. Sťažovateľ uviedol, že potrebné je tiež rozlišovať medzi meritórnymi a nemeritórnymi rozhodnutiami prokurátora. Prípravné konanie je v zásade neverejnou časťou trestného konania. Možno konštatovať,

že kým v prípade zverejňovania meritórnych rozhodnutí orgánov činných v trestnom konaní je namieste prioritne uprednostniť právo verejnosti na informácie pred právami a právom chránenými záujmami dotknutých osôb, v prípade nemeritórnych rozhodnutí je namieste prioritne uprednostniť práva a právom chránené záujmy dotknutých osôb, resp. verejný záujem na dosiahnutí účelu trestného konania pred právom verejnosti na informácie - kým v prípade meritórnych rozhodnutí je potrebné preukázať osobitný záujem na ich nezverejnení, resp. nesprístupnení, v prípade nemeritórnych rozhodnutí je potrebné preukázať osobitný záujem verejnosti na ich sprístupnení. Sťažovateľ žiadal o sprístupnenie právoplatných uznesení prokurátora o zamietnutí sťažností oznamovateľa proti uzneseniu vyšetrovateľa o odmietnutí vecí, ergo sprístupnenie právoplatných meritórnych rozhodnutí, nesprístupnenie ktorých by malo byť skôr výnimočné a podložené závažnými dôvodmi; v napadnutom rozhodnutí žalovanej akékoľvek konkrétne a relevantné závažné dôvody chýbajú. Žalovaná tak nemala zákonný dôvod požadované rozhodnutia nesprístupniť.

21. Hoci podľa sťažovateľa možno súhlasiť, že nešlo o meritórne rozhodnutia podľa § 214 a nasl. Trestného poriadku, išlo o rozhodnutia prokurátora, ktorými zamietol sťažnosť oznamovateľa (poškodeného) proti uzneseniu vyšetrovateľa o odmietnutí vecí podľa § 197 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku, a ide o právoplatné rozhodnutia o skočení vecí. Ide o závažné a nemenné rozhodnutia, ktorými sa s definitívnou platnosťou rozhodlo o podanom trestnom oznámení, a v zásade k skončeniu danej trestnej veci. Neexistuje teda obava, že by sprístupnením rozhodnutí mohlo dôjsť k zmareniu účelu trestného stíhania, a to za situácie, kedy k trestnému stíhaniu nedošlo. Analogicky tak možno aplikovať odborný názor, že „je namieste prioritne uprednostniť právo verejnosti na informácie pred právami a právom chránenými záujmami dotknutých osôb“ a v prípade odmietnutia sprístupnenia rozhodnutí „je potrebné preukázať osobitný záujem na ich nezverejnení“ aj na sťažovateľom požadované rozhodnutia, pričom žalovaná osobitný záujem na ich nezverejnení nepreukázala.

22. Žalovaná vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti zdôraznila, že predmetná vec je v štádiu prípravného konania, ktoré je zo svojej podstaty a účelu neverejné. Trestný poriadok taxatívne vymedzuje subjekty, ktorým sa v tomto štádiu konania doručujú jednotlivé rozhodnutia. Sťažovateľ požadoval informáciu v trestnej veci, súvisiacej s inými trestnými vecami, v ktorej sú v súčasnom štádiu vykonávané vyšetrovacie úkony a preverujú sa skutočnosti rozhodné pre náležité zistenie trestnej zodpovednosti konkrétnych osôb. Preverenie skutkov nie je ukončené a ich zverejnením, hoci aj anonymizovaným, by mohlo dôjsť k zmareniu alebo sťaženiu vyšetrovania a účelu trestného konania, ktorým je zistenie a usvedčenie páchateľa.

23. V požadovaných uzneseniach sa nachádzajú skutočnosti podliehajúce povinnosti mlčanlivosti a tieto nie je možné zverejniť, pretože aj po anonymizácii by bolo možné ustáliť osoby v nich uvedené, čo by mohlo porušiť ich zákonné práva a oprávnené záujmy. Žalovaná uviedla, že informačnú povinnosť plne rešpektuje v štádiu konania skončeného právoplatným rozhodnutím vo veci.

24. Zákonná úprava v štádiu pred právoplatným rozhodnutím vo veci dbá na vylúčenie verejnej diskusie vo veci, čím by sa vylúčil nátlak na konajúce subjekty, a súčasne by sa osoby, ktorých sa trestná vec priamo týka alebo môže týkať v procesnom postavení obvinených, podozrivých, svedkov a ďalších, oboznámili so skutkovým stavom ako aj zámermi orgánov činných v trestnom konaní, čím by sa sťažilo alebo zmarilo dosiahnutie účelu trestného konania. Kasačnú sťažnosť navrhol ako nedôvodnú zamietnuť.

IV. Posúdenie veci kasačným súdom

25. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky ako súd kasačný (§ 438 ods. 2 SSP), po zistení, že kasačná sťažnosť sťažovateľa bola podaná včas (§ 443 ods. 1 SSP v znení účinnom do 30.06.2023), oprávnenou osobou (§ 442 ods. 1 SSP) a je prípustná (§ 439 ods. 1 SSP), preskúmal napadnutý rozsudok správneho súdu v medziach sťažnostných bodov uplatnených sťažovateľom (§ 453 ods. 2 SSP) spolu s konaním, ktoré predchádzalo jeho vydaniu, a dospel k záveru, že kasačná sťažnosť nie je dôvodná. Rozsudkom ju preto podľa § 461 SSP zamietol. Rozsudok bol po predchádzajúcom oznámení termínu na úradnej tabuli a webovom sídle súdu vyhlásený dňa 25.04.2024.

25. Predmetom kasačného konania v danej veci bol napadnutý rozsudok správneho súdu, ktorým zamietol správnu žalobu sťažovateľa, ktorou napadol zákonnosť odvolacieho rozhodnutia žalovanej.

Podľa § 11 ods. 1 písm. d) zákona o slobode informácií povinná osoba obmedzí sprístupnenie informácie alebo informáciu nesprístupní, ak sa týka rozhodovacej činnosti súdu vrátane medzinárodných súdnych orgánov alebo orgánov činného v trestnom konaní, okrem informácie, ktorá sa sprístupňuje podľa osobitného predpisu, rozhodnutia policajta v prípravnom konaní podľa druhej časti druhej hlavy piateho dielu Trestného poriadku a informácie o vznesení obvinenia vrátane opisu skutku, ak ich sprístupnenie nezakazuje zákon alebo ak ich sprístupnenie neohrozuje práva a právom chránené záujmy.

Podľa § 22 ods. 1 zákona o slobode informácií ak nie je v tomto zákone ustanovené inak použijú sa na konanie podľa tohto zákona všeobecné predpisy o správnom konaní.

Podľa § 55 zákona o prokuratúre, právo nazerať do spisu, ktorý vedie prokurátor, môže iba jeho nadriadený prokurátor a so súhlasom nadriadeného prokurátora iný prokurátor.

Podľa § 55m ods. 1 zákona o prokuratúre, prokuratúry sú povinné zverejňovať právoplatné uznesenia prokurátora, ktorými sa skončilo trestné stíhanie vedené proti určitej osobe, a to do 15 pracovných dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti uznesenia.

Podľa § 55m ods. 5 zákona o prokuratúre prokuratúry sprístupňujú na základe žiadosti podľa osobitného zákona všetky právoplatné uznesenia prokurátora, vrátane uznesení, ktoré nie sú rozhodnutiami vo veci samej a obžalobný návrh.

Podľa § 55m ods. 6 zákona o prokuratúre prokuratúra môže zo závažných dôvodov odmietnuť zverejnenie rozhodnutia podľa odseku 1 alebo sprístupnenie informácie podľa odseku 5, ak by zverejnenie rozhodnutia alebo sprístupnenie informácie mohlo zmať alebo podstatne sťažiť dosiahnutie účelu trestného stíhania alebo porušiť práva a právom chránené záujmy. Odmietnutie sprístupnenia musí byť odôvodnené a možno proti nemu podať opravný prostriedok podľa osobitného zákona.

26. Právo na informácie garantované v čl. 26 Ústavy slovenskej republiky je limitované požiadavkou nezasahovať do vlastnej rozhodovacej činnosti súdov či orgánov činných v trestnom konaní v priebehu konania, a to v záujme objektivity a nestrannosti posudzovanej konkrétnej právnej veci. Tiež je limitované nevyhnutnými opatreniami na ochranu práv a slobôd iných, bezpečnosti štátu, verejnej bezpečnosti, verejného zdravia a mravnosti, územnej celistvosti a podobne. Tieto obmedzenia vyplývajú z osobitných ustanovení právnych predpisov; pre oblasť trestného konania sú to najmä § 11 ods. 1 písm. d) zákona o slobode informácií, § 55m ods. 6 zákona o prokuratúre, a § 6 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku.

27. Kasačný súd poukazuje na to, že cieľom zákonného obmedzenia práva na informácie o rozhodovacej činnosti súdov a orgánov činných v trestnom konaní je ochrana pred neprimeraným zasahovaním do vlastnej rozhodovacej činnosti súdu a orgánov činných v trestnom konaní a tým aj verejný záujem na nestrannom a nezávislom súdnictve resp. výkone činnosti orgánov činných v trestnom konaní. Tým, že povinné osoby nesprístupňujú informácie o prebiehajúcich konaniach pred konečným rozhodnutím vo veci, je vylúčená verejná diskusia, ktorá by mohla ovplyvniť sudcov alebo orgány činné v trestnom konaní pri ich rozhodovaní (ide napr. o informácie o postupe vyšetrovania, o úkonoch a rozhodnutiach v trestnom konaní). Táto výnimka zo sprístupňovania informácií má teda chrániť nezávislosť a nestrannosť dotknutých osôb. Naopak povinné osoby sprístupňujú informáciu o výsledku ich rozhodovacej činnosti, teda procesné alebo meritorne rozhodnutie, ktoré má za následok koniec konania, čím je zachovaná verejná kontrola. (rozsudok NSS SR sp. zn. 4Sžik/3/2020, zo dňa 14. decembra 2021).

28. Poskytovanie informácií o trestnom konaní striktné upravuje Trestný poriadok v § 6. Táto úprava vzhľadom na charakter trestného konania a zásadu prezumpcie neviny, neumožňuje orgánom činným v trestnom konaní poskytnúť iným ako zákonom určeným osobám odpisy rozhodnutí z prípravného konania, resp. tieto rozhodnutia zverejňovať. V súdnej veci ide o požadované informácie - uznesenia zo štádia pred začatím trestného stíhania.

29. Sťažovateľ v kasačnej sťažnosti namietal nepreskúmateľnosť a arbitrárnosť rozsudku správneho súdu, spočívajúcu v tom, že povinná osoba, ako aj krajská prokuratúra, dostatočne nevysvetlili závažnosť dôvodov pre nesprístupnenie informácií. Kasačný súd v tejto súvislosti v konkrétnostiach poukazuje na odôvodnenie napadnutého rozsudku správneho súdu, ktorý v odôvodnení poukázal na §

55m ods. 5 ods. 6 zákona o prokuratúre, v zmysle ktorého prokuratúry sprístupňujú verejnosti na základe žiadosti podľa zákona o slobodnom prístupe k informáciám všetky právoplatné uznesenia prokurátora vrátane uznesení, ktoré nie sú rozhodnutiami vo veci samej. Povinnosť sprístupnenia informácie podľa odseku 5 môže prokuratúra zo závažných dôvodov odmietnuť, ak by zverejnenie rozhodnutia alebo sprístupnenie informácie mohlo zmať alebo podstatne sťažiť dosiahnutie účelu trestného stíhania alebo porušiť práva a právom chránené záujmy.

30. Kasačný súd poukazuje na to, že rozhodnutie žalovanej bolo vydané po doplnení dokazovania žalovanou, a je odôvodnené skutočnosťami plynúcimi z vyjadrenia príslušného dozorového prokurátora zo dňa 07.07.2022, ktoré sa pod č. Ei 215/22/1000-2 nachádza v administratívnom spise, a ktoré v podstate prevzal aj správny súd do rozsudku. Tento prokurátor v stanovisku vysvetlil, že v súvisiacej trestnej veci sú v súčasnom štádiu vykonávané vyšetrovacie úkony a preverujú sa skutočnosti rozhodné pre zistenie trestnej zodpovednosti konkrétnych osôb. V uzneseniach, požadovaných sťažovateľom, sa podľa zistení žalovanej nachádzajú skutočnosti, ktoré podliehajú povinnosti mlčanlivosti. Podľa názoru správneho súdu nemožno považovať za zásadné pochybenie skutočnosť, pokiaľ nebolo v preskúmanom rozhodnutí žalovanej ako aj v napadnutom rozsudku správneho súdu konkretizované, či išlo o povinnosť mlčanlivosti súvisiacu s bankovým, daňovým či iným tajomstvom. Taktiež správny súd v napadnutom rozsudku dostatočne vysvetlil úvahu, že uznesenia nie je možné zverejniť, pretože aj po anonymizácii by bolo možné ustáliť osoby uvedené v uznesení, čo by mohlo porušiť ich práva a oprávnené záujmy.

31. Pokiaľ sťažovateľ v kasačnej sťažnosti namietal, že správny súd nezisťoval konkrétne skutočnosti, týkajúce sa súvisiacej veci trestnej veci, kasačný súd v plnom rozsahu poukazuje na skutočnosti, obsiahnuté vo vyjadrení dozorového prokurátora. Dozorový prokurátor v predmetnom vyjadrení s ohľadom na charakter požadovanej informácie dostatočne konkretizoval okolnosti trestnej veci, súvisiacej s informáciami požadovanými sťažovateľom, a to uzneseniami dozorového prokurátora, ktorými podľa § 193 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku zamietol sťažnosti oznamovateľa proti uzneseniam vyšetrovateľa, ktorými bola podľa § 197 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku odmietnutá vec z podozrenia obzvlášť závažného zločinu porušovania povinností pri správe cudzieho majetku § 237 ods. 1, ods. 4 písm. a) Trestného zákona.

32. V súvislosti s námietkou absencie závažnosti dôvodov na odmietnutie sprístupnenia požadovaných informácií je potrebné poznamenať, že aj zverejnením procesných rozhodnutí podľa § 55m ods. 5 zákona o prokuratúre možno zmať alebo podstatne sťažiť dosiahnutie účelu trestného stíhania alebo porušiť práva a právom chránené záujmy. Správny súd v bode 35 napadnutého rozsudku akceptoval ako dostatočný popis závažnosti dôvodov úvahy žalovanej v bodoch 52-55 rozhodnutia žalovanej.

33. Sťažovateľ sám v kasačnej sťažnosti uvádza, že „sprístupnením nemeritórnych rozhodnutí vydaných v konaní, ktoré ešte nie je vedené proti konkrétnemu obvinenému, ale len „vo veci“ by sa tak páchatel mohol dozvedieť, aké dôkazy proti nemu existujú a akým smerom sa trestné konanie vyvíja. Je potrebné v tomto smere prisvedčiť samotnej kasačnej argumentácii, v zmysle ktorej v prípade nemeritórnych rozhodnutí je namieste prioritne uprednostniť práva a právom chránené záujmy dotknutých osôb.

34. Ďalej sťažovateľ v kasačnej sťažnosti namietal, že správny súd neuviedol, či žalovanou uvedené skutočnosti aj reálne zodpovedajú skutkovému stavu. Sťažovateľ tým v podstate teraz vyčíta správne mu súdu, že sám nevykonal dokazovanie, hoci to v žalobe ani nepožadoval. Aj vo veciach práva na prístup k informáciám je však úloha správneho súdu najmä prieskumná, a pokiaľ je podľa názoru správneho súdu rozhodnutie o nesprístupnení riadne odôvodnené, nie je povinný sám zisťovať skutkový stav. V súdnej veci správny súd považoval za dostatočnú skutkovú oporu práve spomínané informácie plynúce z vyjadrenia dozorového prokurátora, a zistenia z úradnej činnosti orgánov prokuratúry. V prípade pochybnosti by zaiste správny súd mohol využiť postup podľa § 84 SSP.

35. Kľúčovej námietke o nekonkrétnosti dôvodov nesprístupnenia požadovanej informácie kasačný súd nevyhovел s ohľadom na osobitosť predmetu konania. Kasačný súd poukazuje na to, že žalovaný vychádzal z vyjadrenia dozorového prokurátora, čo je dôkazný prostriedok, a z neho vyplývalo, že sprístupnením požadovaných dokumentov by došlo k ohrozeniu účelu trestného konania. Z povahy veci vyplýva, že uvádzanie skutkových podrobností zo súvisiacich trestných konaní by priamo mohlo ohroziť chránený verejný záujem na odhaľovaní trestnej činnosti. Hoci sa sťažovateľ domáhal toho, aby žalovaná uviedla aspoň to, či pri iných konaniach ide o súvislosť s objektívnou stránkou alebo

subjektívnu stránkou trestného činu, resp. špecifikáciu, či ide o ochranu daňového, bankového alebo iného tajomstva, nie je zrejmé, ako by táto informácia uspokojila sťažovateľa, ktorý v podstate požaduje od žalovanej, aby v odôvodnení konkrétne uviedla, ako súvisia požadované uznesenia s inými trestnými vecami. S ohľadom na zásadne neverejný priebeh prípravného konania i postupu pred začatím trestného stíhania v okolnostiach veci kasačný súd má za to, že je potrebné akceptovať ako dostatočné odôvodnenie rozhodnutia žalovanej aj poukaz na zistenia plynúce zo stanoviska dozorujúceho prokurátora. Keby bola žalovaná v rámci odôvodnenia nesprístupnenia informácie tautologicky povinná vyjaviť práve tie skutočnosti, ktorých neverejnosť je dôvodom nesprístupnenia, rozhodnutie o nesprístupnení by tak prakticky stratilo zmysel. Pri konflikte sťažovateľovho práva na informácie a tohto verejného záujmu na odhaľovaní trestnej činnosti je podľa kasačného súdu v súlade so zákonom i ústavou, keď sa uprednostní verejný záujem. Navyše konkrétne z tzv. súvisiacich trestných vecí sú neverejné a utajené v zmysle § 6 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku, ak napĺňajú tam uvedené pojmové znaky. Preto ich nemožno zverejniť ani ako základ odôvodnenia rozhodnutia o nesprístupnení uznesenia z formálne iného prípravného konania alebo postupu pred začatím trestného stíhania.

36. V súvislosti s argumentáciou sťažovateľa o povinnosti povinnej osoby sprístupniť požadované rozhodnutia, i keď nešlo o meritórne rozhodnutia, pretože išlo o rozhodnutia - uznesenia, ktorými prokurátor zamietol sťažnosť oznamovateľa (poškodeného) proti uzneseniu vyšetrovateľa o odmietnutí veci podľa § 197 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku, teda ide o právoplatné rozhodnutia o skončení vecí v predprípravnom konaní, kasačný súd poukazuje na skutočnosť, že zákonná úprava prokuratúry v § 55m ods. 1 zákona o prokuratúre ukladá povinnosť zverejňovať v zákonnej lehote právoplatné uznesenia prokurátora, ktorými sa skončilo konanie vedené proti určitej osobe. Požadované uznesenia však nepochybne nie sú uzneseniami, týkajúcimi sa vedenia trestného stíhania voči určitej osobe, ale išlo o tzv. uznesenia „vo veci“, teda bez obvinenia vo vzťahu k určitej osobe. Na tieto rozhodnutia sa nevzťahuje zákonná povinnosť zverejnenia po nadobudnutí právoplatnosti.

37. Kasačný súd teda sumarizuje, že v okolnostiach veci sa mu javí ako udržateľný záver správneho súdu o tom, že žalovaná ako povinná osoba dostatočne vysvetlila závažnosť dôvodov pre nesprístupnenie informácií, keď s poukazom na konkrétne vyjadrenie dozorového prokurátora uviedla, že ide o trestnú vec, súvisiacu s inými trestnými vecami, v ktorej sú vykonávané vyšetrovacie úkony a preverované skutočnosti rozhodné pre náležité zistenie prípadnej trestnej zodpovednosti konkrétnych osôb; zverejnením skutkov, aj anonymizovaných by mohlo dôjsť k zmareniu a sťaženiu vyšetrovania, a teda aj účelu trestného konania, ktorým je zistenie a usvedčenie páchatel'a; v uzneseniach sa nachádzajú skutočnosti podliehajúce povinnosti mlčanlivosti; aj po anonymizácii by bolo možné ustáliť osoby, ktorých sa týka vyšetrovanie, čím by sa mohli porušiť ich práva a oprávnené záujmy. Zároveň kasačný súd nespochybňuje, že každú žiadosť o sprístupnenie informácie je potrebné posudzovať individuálne, s ohľadom na skutkové okolnosti.

38. Po vyhodnotení závažnosti kasačných dôvodov vo vzťahu k napadnutému rozsudku správneho súdu a vo vzťahu k obsahu súdneho a pripojeného administratívneho spisu kasačný súd konštatuje, že námietky sťažovateľa neprivedli záver o nezákonnosti napadnutého rozsudku krajského súdu, preto ich vyhodnotil ako nedôvodné, a jeho kasačnú sťažnosť podľa § 461 SSP zamietol.

39. O náhrade trov kasačného konania rozhodol kasačný súd tak, že v konaní neúspešnému sťažovateľovi ich náhradu podľa § 167 v spojení s § 467 ods. 1 SSP nepriznal a žalovanému ich náhrada zo zákona nevyplýva.

40. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku n i e j e prípustný opravný prostriedok.